

Előfizetési árak:

Egész évre 10— K

Fél évre 5— K

Negyed évre 2:50 K

Egyes szám ára 10 fillér.

Megjelenik szerdán és szombaton.

BAJA

Szerkesztőség

és

kiadóhivatal

Vörösmarty Mihály-utca 6. szám.

Telefon-szám 45.

Feladvány szerkesztő és lapfajdosza: Fomesányi Sándor.

A közigazgatás reformja.

A közigazgatás államosítása alatt azt szokták érteni, hogy a közigazgatási tisztviselők választása helyébe a mindenkori kormányhatalom kinevezési joga lép.

Mindenestre nagy jogot vesznek el ezzel a vármegye és a városok kezéből, de közigazgatásunk ujjaszervezésekor mi sokkal fontosabb dolgokat szeretnénk a gyakorlati megoldás, a helyes megoldás főpontozataivá tenni.

Aki a külsőségekben örömet leli, annak szive-velke csakugy dagad, ha látja, hogy a bajai közgyűlésen, különösen ha választás is esik, néha 60—70 bizottsági tag is összesereglik. Telt ház, ahol minden ember a város érdekében munkálkodik! Milyen megható kép a gyengédebb idegzetűek számára! De amint a közgyűlés ügyeinek érdemleges tárgyalásához fognak, a felszólalók előadásából rögtön kislül, hogy sokan hozzá sem konyitanak a dologhoz. Így aztán megeshetik, hogy a legigazságtalanabb, a leghátrányosabb dolgokon sokszor könnyű szerrel átsurrannak inkább, miután a t. városatyák legnagyobb része megérteni sem bírja, hogy miről is volt tulajdonképen szó. Ilyen esetekben persze párt szerint történik aztán a döntés.

Ez az első pont, amely alapos reformra szorulna. Apasz-

tani a városi képviselők nagy számát. Természetes aztán, hogy a redukált létszámot olyan emberekből kellene kikeríteni, akik intelligenciájukkal, érdeklődésükkel a városi képviselőtestülethez tartozó ügyeket hiven, becsületesen, a közérdek nézőpontjából és nem érdekszövetkezeti alapon intéznék el.

A másik dolog meg az volna, hogy ujjaszervezzék a főispán és a polgármester hatáskörét, mert lehetnek olyan ellentétek is a főispán és a polgármester között, amelyek a közigazgatás menetét megbéníthatják. A főispán okvetlenül a kormány exponense. De előfordulhat ám az az eset is, hogy a város és kormányhatalom bizonyos dolgokban nem haladnak egy uton. Gová húzzon most az a főispán? A törvényhozásnak tehát elejét kell venni, hogy ilyen félszeg helyzetbe juthasson a főispán. A főispán maradjon a kormány exponense, politizáljon, képviselje az állam érdekeit, ezirányban gyakorolja ellenőrzői jogát, de ne avatkozzék bele a városok önkormányzatába.

Évégből a képviselőtestületben való elnöklési jogot is a polgármesterre, illetve helyettesére kellene bízni. A közigazgatás és önkormányzat feje pedig a polgármester legyen. Ha a hatáskörök így szét volnának választva, akkor kiki a maga

dolgát végezné. A közigazgatás nem lehetne kerek-kötője a politikának és viszont a politika nem akadályozhatná meg a közigazgatás helyes menetét. De ha a polgármestereknek is politikálaiok, a mindenkori hatalom oldalán kell állniok, akkor a becsületes, jó közigazgatástól még messze leszünk, akkor az önrendelkezési jog fiktív dolog marad, de még attól is távol vagyunk, hogy közigazgatási tisztviselőinket jogellenes rendelkezések végrehajtására ne kényszeríthessék. Pedig ha csak valamennyire ideális közigazgatásról álmodozunk, akkor első sorban e kérdéseket szeretnők rendezve és biztosítva látni. Várjuk különben a legjobbat.

BAJA kontra Szt. István.

Régi óhaja Bajának, hogy a hajó-állomás és a leendő rakpart kérdése végre úgy oldassék meg, hogy az közigazgatásilag is Bajához legyen csatolva. Sok ténta fogott már el ennek a kérdésnek tisztázására, de a dunaparti rész mindig úgy függött Baja és Szt. István között, mint a prófétának ismert koporsója az aeri légben.

Most azonban egyre lázasabban dolgoznak a városházán ez ügyben. Az előkészítő munkálatok folynak, hogy a vasuti hid és a Sugovica-torok között fekvő dunaparti rész

végre közigazgatásilag is Bajához legyen csatolva. Erre a részre kerülne a rakpart.

Minden tényező a városházán serényen dolgozik, hogy a bajaiak régi kívánsága végre-valahára teljesedésbe menjen. Csak deputációt ne menesszenek ez ügyben sehová, mert akkor biztosan megint olyan ígéretet kapunk, amiből nem lesz hasznunk.

Épül a szabadkai tüzérlaktanya.

Szabadkán a napokban összeült egy vegyesbizottság dr. Bíró Károly udv. tanácsos, polgármester elnökelete alatt és megvitatta és felülbíráltta az építendő tüzérlaktanya részleteit, amelyeket Reichl Ferenc műépítész mutatott be.

Reichl Ferenc hatalmas anyagot adott a bizottságnak: a kaszárnya részleteit kidolgozva mutatta be. A bizottság nagy munkát végzett, összesen 126 részletet bírált felül, itt-ott korrigált is.

A vegyesbizottság felülbírálása egyenes engedély az építkezés gyors lefolytatására, ami hamarosan meg is fog kezdődni. A versenytárgyalási pályázat a napokban jár le. Akkor kiténik, hogy melyik ajánlat a legolcsóbb. Az ajánlatok átszámítása sok munkát fog adni a szabadkai városi mérnöki hivatalnak.

A mérnökök számítása szerint augusztusra már az építkezést is meg lehet kezdeni. A három milliós építkezés javarészt 1914. december 1-ig el kell végezni. Ez időre az összes épületeket tető alá kell hozni s a színeket, istállókat és a raktárakat pedig át is kell adni.

Szóval: Szabadka halad, Baja pedig marad. Vagy igaz: Baja deputációzik.

**Kékkő,
rézkénpor,
kénmáj és
raffiaháncs**

legjobb minőségben és legolcsóbb napi árrban.

Rézkénporló, szabadalmazott **Permetező**

kivehető szélkazánal,
tökéletes berendezéssel
Vermorel-rendszerű, legjobb minőségű. (Napjoggy.)

Mindenmenü permetező alkatrészek kaphatók

Drescher Gyula vaskereskedésében Baján.

Vizsgaeredmény a képzőben.

A bajai áll. tanítóképzőben f. hó 27-én, ma déli 12 órakor hirdette ki Láng Mihály miniszteri biztos a f. tanév végén megtartott tanképesítő vizsgálatok eredményét.

Vizsgálatra bocsátott — 40 végzett tanítójelölt.

Ezek közül képesített — 39; fel évi pótlásra utasított egy jelölt.

Tisztán magyar nyelvű iskolákra képesített 24,

magyar német ny. isk. 9,

magyar szerb ny. isk. 1,

magyar horvát ny. isk. 5 jelölt.

Római kath. kántori képesítést nyert 11,

Ev. ref. 2,

Ág. ev. 3,

Gör. kel. 1 jelölt.

A vizsgálatok első részén (május 21-től június 17-ig) Faragó János kir. tanfelügyelő, a záróképesítőknél Láng Mihály nyug. aradi áll. tanítóképzőintézeti igazgató, mint miniszteri biztos elnökök. Utóbbi min. biztos a tanári kar előtt ugy a vizsgálatok eredményéről, mint az intézet szellemi működéséről a legteljesebb elismeréssel nyilatkoztak.

Szakbiztosokként résztvettek a vizsgálatok egyes részeiben dr. Popovich Milivoj keres. akadémiás és Járósz Dezső zenekadémiái tanárok. Utóbbi a kántorképesítő eredményével különösen meg volt elégedve.

Klió

Hírek.

A kalocsai érsek installációja. Dr. Várady L. Árpád kalocsai érsek installációja f. hó 29-én, Szt. Péter és Pál nevenapján lesz Kalocsán. Az érsek ur már szerdán este érkezett teljes inkognitóban Kalocsára. Kiséretében voltak Kollányi Ferenc jaaki apát és Szentiványi János győri irodaigazgató. Az installációs ünnepre dr. Várady L. Árpád érsek Baja városát is meghívta. A város küldött-ségileg vesz részt a székfoglaló ünnepen. A küldöttséget Erdélyi Gyula polgármesterhely. fogja vezetni.

Ezüstmise. P. Rozmanith Kázmér szabadkai Szt. Ferencrendi áldozópap f. hó 25-én tartotta nagy ünnepség keretében ezüstmisét. A szabadkai zárdában a derek szerzetes tiszteletű nagy ünnepeltesben részesítették.

Uj katonalelkész. Anisich Jenő újvidéki bunyevác káplán katonapapnak lett kinevezve. Uj munkakörét a temesvári katonakórházban fogja megkezdeni.

Lövőverseny. A tanítóképzői és főgimnáziumi ifjúság lövészeti versenyét csütörtökön tartották meg a főkerben és pedig igen szép eredménnyel. A gimnázisták közül Willmann János, a képezészek közül Bartal István nyerték el az ezüst érmet, míg kilencen bronzérmet kaptak.

Átvett iskola. Zomborban a Krumpfle magán polg. iskolát a zombori kereskedők testülete átvette. Az átvétel miniszteri szankciót is kapott már.

A szavazókörök beosztása. A belügyminiszter jóváhagyta a Baja városi országgyűlési képviselőválasztó kerület szavazóköri beosztását.

Államsegély. A belügyminiszter kitulványozta a bajai tüdőbeteg gondozó intézetnek a folyó év első felére járó 2550 kor. államsegélyt.

Vadászati jog bérbeadása. A külhatáron a vadászati jog bérbeadása iránt az árverés jun. 25-éről július hó 28-ára d. e. 9 órára tűzték ki a gazdasági hivatalba.

Vasárnap d. u. 4 órakor Szekszárdi Törökvs SC. futballmeccs

Hétfőn d. u. 5 órakor BSE.—Com-pactor budapesti SC. ellen futballmeccs.

Működik az adósróf. Az adókvető bizottság pénteken kezdte meg munkáját. Pénteken a vidéki szövetkezetek, hitelegyletek és egyéb pénzüzetek III. o. kereseti adóját vetették ki, ma pedig az összes bajai pénzüzetek kerültek sorba. Júliusban a községek, augusztusban pedig Baja lakosságát tiszteli meg a bizottság.

Megkapják a költségeiket. Mint tudjuk, a múlt hónapban rendőrségünk, főleg detektívjeink nagyban előttek foglalta a szemlel pénzhamisítók ügyével. Sikertől is nekik a jeles társaságot hurokra keríteni. Eközül természetesen nagy költsége is támadt a rendőrségi, detektív testületnek. A költségeket se a pécsi, se a szabadkai fórumok nem akarták jóváhagyni, de a szegedi jóváhagya.

100 esztendő alatt egyszer beteg. Szenttamáson most halt meg Manólov Matisa kerek 100 esztendőkorában. A megboldogult az átélt 100 esztendőben csak egyszer volt beteg.

A fakanalárusító szerencsétlensége. Susarszki György fakanalárusítót feleségével és gyermekével együtt a baracska vásárról hozta haza Krisztmann fuvaros. A Damjanich- és Szt. Antal-utca sarkán a kocsi fölfordult, minek folytán az apa, anyja és a kiskorú gyermek sérüléseket szenvedtek. A sérült Susarszki gondatlanságból okozott súlyos testi sérülésért büntető feljelentést tett a kocsis ellen. Susarszki balkarja eltört.

Színház. A bajai színházban bemutatásra kerül: Ma: Buksi, operett; vasárnap délután Piros bugyellár, este Buksi, operett; hétfőn délután Cigányprimás, este A nevető férj; kedden Villámhárító, bohózat (csak felnőttek számára); szerdán Az elvált asszony, víg operett.

Földgaz a Bacsokban. Temerinből jelentik, hogy ott Risa András fakeskedő udvarán ártézi kutat fúrtak. Most harmadik hete dolgoznak már a kúton, mikor hirtelenl nagyban kezdett a kut csövén át a földgaz

kitörni, ami a munkálatok folytatását lehetetlenné tette.

Kosárfonószövetkezetek felszámolás alatt. A bácsmegegyi kosárfonószövetkezetek közül azok, melyek az Országos Központi Hitelszövetkezet tagjai, tömegesen likvidálnak. Legutóbb a monostorszegi, a bácsodasi, a hódási és kulai kosárfonószövetkezet határozta el felszámolását. Ennek oka — mint halljuk — a budapesti központ támogatásának hiánya.

Elszabadult fenevadak. Ujvidekről jelentik, hogy a Zsablyán időző cir-kuszából egy medve és leopárd megszöktek. A tulajdonos a medvét kessel szurta le, miközben maga is megsebesült, a leopárdot pedig egy vadászárság ejtette el.

Vizbefúlt honvéd

Zomborban a Ferenc csatorna immár második áldozatát követelte az idén.

Egy szegény közhonvéd fult kedden délután a Ferenc csatornába, a bajtársaink szemelátára.

Szakács Jánosnak hívják a vízbe-fultat.

Kedden délután vagy 30-ad magával fürdeni ment az ugynevezett kőrefához.

Szegény közhonvéd Szakács is boldogan lubic-olt a langyos vízben. Egyszerre csak elmerült. Tarsai azt hitték, hogy tréfál, de rövidesen észre-vevették, hogy a dolog fele se tréfa. — Segítségére siettek tehát.

A fuldokló azonban oly erővel kapaszkodott be az egyik-másik segítségére sietőbe, hogy azok alig tudtak megmenekülni.

Kénytelenek voltak hát a fuidoklót sorsára hagyni, aki egyszer-kétszer még felbukott, azután végleg a víz alá merült.

Holttestére csak vagy két óra elteltével akadtak.

Levelék az alvőgről.

Nagys. uj szerkesztő ur!

Nagyságos uj szerk. ur, én, aki vagyok a Petákovics Péro az alvőgről, én még nem voltam becsukva, azért magát nem ismerem, maga pedig az ügyész, de azt a bírót, akire én se szavaztam, azt jól ismerem.

És azt mondta akkor Bláskó, az enyém szomszéd, hogy maga abban a szobában ül, ahol onaj bíró mondja az övé ítéleteit. Zvacsvuj Bozse csak oda ne kerüljek soha.

Továbbá értesítek és kérdem, mi lelte a mi gospodin Zoltánunkat? Mikor utójára volta Csitaonicában, akkor az övé karjából vért eresztette és mondta: ugy csépegje ki az övé muszklájából a velű, ha ő bunyevácokat elhagyja. Az én zsenám, akit hívok Sztánának, akkor ugy sirt,

hogy pofon vágtam kétszer. És ő akkor mondta: Dobroje Peró, én most veled választási pórt csinálók, akkor te nem leszel enyém uram és a Zoltán nagys. ur elviszi engemet Szegedbe és te mehetsz koplalóra kedkedni. Akkor én megijedtem és mondtam: srce moje ne moj plakat, nem is volt ez pofon, kaptál te már jobbat. Nem enilekssel? Akkor így kibékültük magunkat.

Hanem Zoltán nagys. ur ugy otthagya minket, mint a mieink jeles polgármester. Lazó meséli, hogy polgármester elmente Geresbe nyaralni, vagy a stajeros hegyekre lepkét fogni. De jó lehet nekije.

Al szád csujte. Zoltán irta, ha már más jót nem tehet, mint elment, akkor ő „hazai agrár-érdekből” küldi nekünk paprikát. Kell a kutyának, kazaó szam ja. Van nekünk elég adótsizt. Elég bors és paprika törnek ok nekünk. Még Szeged is segítsen! Akkor kiabáltunk mind: ne tribamo. Nem is küldte nekünk Zoltán paprikát.

Jos stogod. Zoltán mondta, ha ő már nem lesz és az övé sirján szegedi pimaszok kaszáinak már a füvet, akkor helyette legyen obtyinár Kálmán ur. Mert ő csak Kálmányt szereti. Akkor mondta Lajcsó, hogy Kálmány nem kell. Mindig szalad, mikor beszél. Rádó mondta, hogy ő ajánl a fiatal kezjegyző. Nem is bogázott, mikor eztel mondta, mert sziveből mondta. Nimesev Gyula ajánlotta Rádót, aki még fiatal kezjegyzővel is pertut csinálta. Most majdnem verekedünk. Végre kálvária groblyár ordította, hogy rác káplánt kell megválasztani. Csilies Sztipon most összehuzta madragiszját és akkor tudtuk, hogy bite stogod. Ő mondta, hogy az nem lehet, mert rác káplán. És mi kiabáltuk, hogy to isztina. Sztipán ajánlott a szegényházi főigazgatót, mert az tudja magyartul, irni-olvasni is tudja, mert bizonyítvány is van neki. Kovacs Gabi csinálta. Szidta is akkor főigazgató a Gabit, mint a zápuos eső.

Aztán vége volt a gyűlésnek. Most már ismeri uj szerk. ur engem. Tisztelem a családját és ha erre jön, nézze meg engem is. Dél-előtt, ha máshol nem vagyok, akkor az enyém kunémnáll vagyok, vagy állók a kapuban. Aki a kapuban áll, az vagyok én.

Zbogom. Pozdrav iz alvőgu. Vas brat.

PETÁKOVICS PÉRO

Baja, a 26 júniusban 1914 esztendőbe.

Szerkesztői üzenet.

TANITÓNÓ. Igen, a tanitónók részére is tartanak lelkiigyakorlatot ezidén épp ugy, mint máskor a szabadkai iskolának zárdájában. A lelkiigyakorlat jul. 6-án este kezdődik és 10-en reggel végződik. Jelentkezni lehet Kalocsán f. hó 30 ig.

S. I. SZABADKA. Készönmön a szíves megemlékezést. Lássan majd csak haladunk. Munkálkodását a jövőre is kérem. Üdv.

UJDONSÁG!

Vidor-féle

UJDONSÁG!

„**BUDAGYÖNGYE**“

:: méztápszer-különlegesség. ::

Továbbá finom akác és tisztesfü méz

Kilója I K 40 fillér.

Kapható

Szukopa Józsefnél,

Budapesti-út 57. szám alatt.

Megrendelésre hához is szállítom.

Kiadó egy bolthelyiség

az Arany János-utca és Rövid-utca sarkán, a Reiter-féle üzlet mellett, valamint

egy 3 szobás utcai lakás

Bethlen Gábor-utca 2. szám alatt. Bővebbet a BAJA kiadóhivatalában.

Papir- és írószer-kereskedés

■ **KÖNYVNYOMDA** ■**KAZAL JÓZSEF - BAJA**Telefon 45 **Vörösmarty Mihály-utca 6** Telefon 45

Könyvnyomdai munkák készítése a legizlésebb kivitelben. Ügyvédi és községi nyomtatványraktár

Felvétetik egy fu

tanulóul

Kazal József könyvnyomdájában.

**Hazai Általános Biztosító
Részvény-Társaság.**

A társaság elvállal biztosításokat

tűz- és jégkárok ellen (a villámcsapás által okozott tűzkárokat is megtéríti). A biztosítás egyéb ágazataiban is a közönség rendelkezésére áll. Díjtételei olcsók és előnyösek, kárait gyorsan és méltányosan rendezzi, ügyfeleinek érdekeit minden tekintetben megóvja.

Kötvénykiállító főügynökség: B A J A.

(Városi bérház.)